

Eksamenssæt B til kapitel 5: Arven efter nazismen

Materiale:

Bilag 1: Valgplakat for FDP, 1949 (1,0 normalside)

Bilag 2: Spørgeskemaundersøgelser, 1950-1955 (1 normalside)

Bilag 3: Peter Jochen Winters om Auschwitzprocessen, 1963 og 2015 (1,1 normalside)

Bilag 4: Fotografi fra Auschwitzprocessen, 3. april 1964 (1,0 normalside)

Normalsider i alt: 4,1

Bilag 1: Valgplakat for FDP, 1949 (1,0 normalside)

Introduktion: Denne valgplakat fra det liberale parti FDP, der blev dannet i december 1948, blev fremstillet i forbindelse med det første vesttyske forbundsdagsvalg den 14. august 1949. Teksten lyder i dansk oversættelse: "Nu skal der sættes punktum! Det skal være slut med afnazificering, fratagelse af rettigheder, umyndiggørelse. Det skal være slut med statsborgeren på 2. klasse. Den, der gerne vil have statsborgerlig ligeberettigelse: stem på FDP - det tidligere LDP". LPD var en forkortelse for Liberal-Demokratische Partei. Ved valget fik FDP 11,9 procent af stemmerne.

Wikipedia Commons

Bilag 2: Spørgeskemaundersøgelser, 1950-1955 (1,0 normalside)

Introduktion: Det vesttyske forskningscenter Institut für Demoskopie gennemførte fra 1947 til 1955 en række spørgeskemaundersøgelser, hvor et repræsentativt udvalg af den vesttyske befolkning blev spurgt om alt fra spisevaner til politiske holdninger.

a. "Hvilken markant tysker har efter Deres mening gjort mest for Tyskland?"¹

	Jan. 1950 %	Aug. 1952 %	Nov. 1953 %	Jan. 1955 %
Bismarck	35	36	32	30
Hitler	10	9	9	7
Kejsere, konger, feltherrer	14	14	10	11
Adenauer	-	3	9	17
Demokratiske og liberale politikere	6	5	3	7

b. "Mener De, at de tyske soldater kan kritiseres for deres handlinger i de besatte lande under Anden Verdenskrig?"

	August 1953		
	Samlet %	Mænd %	Kvinder %
Nej	55	60	51
Delvist	21	24	18
Ja	6	7	5
Ved ikke	18	9	26

c. "Hvilket udsagn er mest i overensstemmelse med Deres egen holdning?"

	August 1948 %	November 1953 %
Afnazificeringen var nødvendig og har opfyldt dens formål.	4	5
Afnazificeringen har haft visse mangler, men har grundlæggende opfyldt dens formål.	10	12
Afnazificeringen var nødvendig, men er blevet forkert gennemført.	39	23
Afnazificeringen var unødvendig og er blevet forkert gennemført.	31	26
Afnazificeringen var alene udtryk for en chikane fra besættelsesmagternes side.	9	14
Ved ikke	7	20

Jahrbuch der öffentlichen Meinung 1947-1955, Verlag für Demoskopie, 1956, s. 132, 137, 142.

¹ Tabellen er bearbejdet og medtager kun udvalgte svarmuligheder.

Bilag 3: Peter Jochen Winters om Auschwitzprocessen, 1963 og 2015 (1,1 normalside)

Introduktion: I 1963-1965 gennemførtes i Frankfurt am Main i Vesttyskland en retssag mod 22 tidligere medlemmer af SS, der blev anklaget for forbrydelser begået i koncentrationslejren Auschwitz. Peter Jochen Winters (f. 1934) fulgte som ung journalist Auschwitzprocessen og modtog i 1965 Den Tyske Journalistpris for sine reportager. Det første af følgende to tekstuddrag er fra en artikel, der blev offentliggjort i ugeavisen Christ und Welt i december 1963. Det andet uddrag er fra en artikel, som Winters skrev i anledningen af 50-året for dommen i Frankfurt.

a. Auschwitzprocessens begyndelse, 27. december 1963

- 5 Det ville meget nemmere, hvis de anklagede i Frankfurt lignede slagbrødre og forbrydere. Det spørgsmål, der hele tiden optager en, er imidlertid, hvordan overvejende uskyldige småborgere var i stand til at begå uhyrlige grusomheder og efter krigens afslutning atter forvandlede sig til "harmløse" småborgere. De hævder hver især, at de dengang gjorde alt for at komme væk fra Auschwitz, men ingen af dem har åbenbart gjort et så energisk forsøg, at han var villig til at risikere selv at blive straffet. I stedet gjorde de, hvad de blev befaleet, ja, ofte meget mere.
- 10

Peter Jochen Winters: *Den Mörder ins Auge gesehen. Berichte eines jungen Journalisten vom Frankfurter Ausschwitz-Prozess 1963-1965*, Metropol Verlag, 2015, s. 28. Oversat af Jeppe Bæk Meier og Rasmus Thestrup Østergaard.

15 b. Auschwitzprocessen i tilbageblik, 2015

- Tyve år efter NS-diktaturets undergang bidrog Auschwitzprocessen afgørende til, at tyskerne erkendte nødvendigheden af for alvor at gøre op med deres nærmeste fortid. I 1950'erne og 1960'erne havde samfundet næsten fuldstændig fortrængt det medansvar, som de funktionelle eliter i militæret, politiet, retsvæsenet, erhvervslivet og universiteterne havde, for at nationalsocialisternes herredømme kunne fungere og deres forbrydelser udføres. Allerede under processen havde de medierepræsentanter, som overværede retsmøderne, berettet offentligheden om hverdagen i "centrummet for den endelige løsning af jødespørgsmålet" og ansporet voksende dele af offentligheden til at gøre sig overvejelser over NS-fortiden. Nu stillede efterkrigsgenerationen borende spørgsmål til generationen af fædre og mødre. Hvad tænkte og gjorde I dengang? Hvorledes kunne noget sådant ske? Hvorledes kunne I se bort og berolige jeres samvittighed, når medborgere blev ydmyget, frasorteret og tilintetgjort? Hvorfor fulgte I en ideologi, som hverken kendte til menneskelighed eller retfærdighed, som fanatisk prædikede styrke, vold, fordrivelse, udryddelse og død?
- 20
- 25

Peter Jochen Winters: "Auschwitz-processen i Frankfurt - et tilbageblik 50 år efter dommen", offentliggjort i tidsskriftet *Aus Politik und Zeitgeschichte* 16-17, Bundeszentrale für politische Bildung, 2015. Oversat af Jens Ellekær på ellekar.dk

Bilag 4: Fotografi fra Auschwitzprocessen i Frankfurt, 3. april 1964 (1,0 normalside)

Introduktion: Journalisten Günter Schindler (1922-1994) fulgte Auschwitzprocessen i Frankfurt og tog i den forbindelse en lang række fotografier. De blev offentliggjort i 2004 i forbindelse med en udstilling om processen. Dette foto viser en af de anklagede, den tidligere SS-officer Wilhelm Boger (1906-1977), der blev idømt livsvarigt fængsel. Bag ham hænger en plantegning over en del af Auschwitz-lejren.

Auschwitz-Prozess 4 Ks 2/63 Frankfurt am Main. Herausgegeben von Irmtrud Wojak im Auftrag des Fritz Bauer Instituts, Snoeck, 2004, s. 404.